

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

peuterspeelzaal Ukkeclub

Plaats : Maarheeze
LRKP nummer : 572855448
Onderzoeksnummer : 289929
Datum onderzoek : 22 september 2016
Datum vaststelling : 7 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
4	REACTIE VAN DE HOUDER	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 22 september 2016 heeft de inspectie peuterspeelzaal Ukkeclub van Stichting Peuterdorp Cranendonck onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). Peuterspeelzaal Ukkeclub is opgenomen in een steekproef waarbij we gegevens verzamelen over de kwaliteit van de voorschoolse educatie ten behoeve van de jaarlijkse rapportage "De staat van het onderwijs".

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestond uit een vve-locatiebezoek, waarbij:

- documenten over planning, begeleiding en zorg zijn bestudeerd;
- in beide groepen groepsobservaties zijn uitgevoerd;
- gesprekken met de ouders, pedagogisch medewerkers, de pedagogisch ondersteuner/zorgcoördinator en een vertegenwoordiging van de houder zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010 en de werkinstructie toezichtkader voor- en vroegschoolse educatie, maart 2014. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. In hoofdstuk 4 wordt de houder van de kinderopvanglocatie uitgenodigd om kort te reflecteren op de bevindingen van de inspectie en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal Ukkeclub maakt onderdeel uit van brede school De Muzenberg, samen met twee basisscholen en de kinderopvang. Peuterspeelzaal Ukkeclub is een van de vijf speelzalen van Stichting Peuterdorp Cranendonck. De peutergroep biedt op dit moment in totaal aan 41 kinderen voorschoolse educatie aan, verspreid over vijf dagdelen. De geobserveerde groepen bestaan momenteel uit respectievelijk 14 en 6 kinderen, van wie 4 een ve-indicering hebben. In totaal hebben 10 kinderen van Ukkeclub een indicatie. De peutergroep is nog niet eerder door de inspectie van het onderwijs bezocht. De GGD heeft de peutergroep voor het laatst in september 2015 bezocht. Er zijn toen geen tekortkomingen vastgesteld.

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de uitvoering van voorschoolse educatie en de kwaliteit van het volgen van de ontwikkeling, de begeleiding en zorg grotendeels op orde is. Dat geldt ook voor de condities waaronder voorschoolse educatie wordt aangeboden. De kwaliteit van de ouderbetrokkenheid en de interne kwaliteitszorg moet op enkele onderdelen nog beter. Een basis voor de doorgaande lijn met de basisschool is aanwezig, maar de doorgaande lijn kan op meerdere onderdelen nog sterk worden verbeterd. Tenslotte moet geconstateerd worden dat resultaten van de voorschoolse educatie niet zichtbaar gemaakt worden.

In 2012 is één van de andere peuterspeelzalen van de Stichting Peuterdorp Cranendonck door de Inspectie van het Onderwijs onderzocht. Daarna zijn stichtingsbreed enkele verbeteringen doorgevoerd, zoals het opstellen van ouderbeleid, het aanpassen van het observatie-instrument en het inzetten op differentiatie. Beleidsmatig zijn deze elementen ook terug te vinden bij peuterspeelzaal Ukkeclub; de implementatie daarvan vraagt op enkele onderdelen nog aandacht.

Toelichting

Conditie

De GGD Brabant-zuidoost heeft in september 2015 de peuterspeelzaal geïnspecteerd. Daarbij zijn ook de voorwaarden voor voorschoolse educatie als positief beoordeeld. Deze oordelen zijn in dit onderzoek geverifieerd en overgenomen. De maximale groepsgrootte is 14 kinderen. De leidsters zijn vve-geschoold en spreken voldoende Nederlands.

Ouders

De Stichting Peuterdorp Cranendonck gaat uit van hen gedeelde verantwoordelijkheid met ouders voor de ontwikkeling van de kinderen. In dit kader is enkele jaren geleden een ouderbeleid opgesteld, waarin de ouderparticipatie is uitgewerkt - "hoe voor je het beleid uit". Het gaat dan onder andere over de communicatie met ouders, maar ook over de wijze waarop participatie op de zaal en activiteiten thuis kunnen worden vergroot.

De ouders met wie is gesproken zijn tevreden over de informatie die zij voorafgaand hebben ontvangen. Bij de intake wordt het eerste deel van De Peutersprong, het observatiesysteem van de stichting, ingevuld. De leidsters gebruiken daarnaast bij de intake nog een eigen invullijst. De ouders worden in principe vier keer in de peuterperiode geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind; telkens nadat het observatie-instrument is ingevuld. De ouders waarmee is gesproken geven aan dat ze voldoende informatie krijgen over de specifieke ontwikkeling van hun kind; al wordt de regelmaat van vier keer niet door elke ouder herkend. Bij het oudergesprek over de ontwikkeling van een peuter met een ve-indicatie is steeds de pedagogisch ondersteuner/zorgcoördinatorbetrokken. Een mooi voorbeeld is dat deze gesprekken soms ook in de thuissituatie van de peuter worden gevoerd.

Er liggen voor peuterspeelzaal Ukkeclub nog veel kansen om ouders te stimuleren thuis meer ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun peuter te doen en vaker te participeren in ve-activiteiten op de peuterspeelzaal. Zoals genoemd is daarvoor beleid ontwikkeld - bijvoorbeeld het gebruik van Puk en Ko thuis -; de implementatie daarvan vraagt op Ukkeclub echter nog aandacht.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

In de peutergroep wordt thematisch gewerkt, op basis van het programma Startblokken waarbij het programma Puk en Ko als onderlegger wordt gebruikt. De thema's zijn verspreid over het jaar gepland, voor elk thema zijn doelen benoemd en per week zijn de activiteiten voor de kinderen gepland. In de planning van het thema is de differentiatie naar leeftijd en/of ontwikkelingsniveau nog niet opgenomen. Hier ligt dan ook nog een verbeterpunt voor de peuterspeelzaal.

Op pedagogisch gebied worden de kinderen ondersteund en kunnen ze zich in een veilige en warme omgeving ontwikkelen. De leidsters zijn er voor de kinderen, luisteren en bieden de kinderen de ruimte om hun zegje te doen. De ouders met wie is gesproken zijn ook tevreden over de pedagogische warmte die de leidsters hun kinderen bieden.

In de inrichting van de groepen, de beschikbare boekjes en het speelmateriaal is zichtbaar aandacht besteedt aan het thema. Hiermee is een aangenaam klimaat gecreëerd, waarin de kinderen tot ontwikkeling kunnen komen.

De leidsters stemmen hun educatief handelen op elkaar af en in de ontwikkeling is specifiek aandacht voor de taal van de kinderen. Kinderen worden uitgelokt om hun gedachten te verwoorden en vragen te stellen. De gerichte activiteiten met de peuters vinden zowel in een grote kring als in kleinere groepjes plaats. Er liggen nog kansen om het educatief handelen daarbij meer af te stemmen op de ontwikkelingsbehoefte van de peuters.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De leidsters leggen de brede ontwikkeling van alle kinderen in de peutergroep vast in het eigen observatie-instrument De Peutersprong. De pedagogisch ondersteuner observeert de peuters met een ve-indicatie of een andere zorgvraag in de eerste maanden in de groep. Op basis daarvan stelt zijn een handelingsplan, met doelen voor de korte en langere termijn. Dit handelingsplan wordt besproken met de ouders en regelmatig in de kindbespreking geëvalueerd en bijgesteld. Daarnaast leggen de leidsters de meer vrije observaties vast. Indien hulp nodig is van externe specialisten, zoals logopedist of ergotherapeut, helpt de pedagogisch ondersteuner de ouders bij de inschakeling daarvan. De pedagogisch ondersteuner heeft tevens structureel overleg met de verschillende belanghebbenden over de ontwikkeling van de kinderen die extra zorg ontvangen.

Kwaliteitszorg

Binnen de stichting is sprake van een kwaliteitsbewustzijn, het regelmatig evalueren van kwaliteit en indien er aanleiding voor is ook het doorvoeren van verbeteringen. De tevredenheid van ouders over de werkwijze wordt doorlopend geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam onder andere naar voren dat ouders graag meer informatie over de ontwikkeling van hun peuter willen; de stichting heeft daarna de oudergesprekken geïmplementeerd. Ook doet de pedagogisch ondersteuners regelmatig observaties in de groepen; soms aan de hand van video interactie begeleiding. In kwartaaloverleggen wordt met alle teamleiders besproken wat is geconstateerd en welke verbeteringen op stichtingsniveau worden ingezet en welke begeleiding op een bepaalde peuterspeelzaal. De constatering dat het stimuleren van interactie met en tussen peuters nog verbeterd kon worden, heeft geleid tot een stichtingsbrede scholing. Zo is bijvoorbeeld een traject met video interactie voor de leidsters van Ukkeclub uitgevoerd.

Binnen de stichting is het nog niet gebruikelijk om de resultaten van de voorschoolse educatie vast te stellen en op basis daarvan verbeteractiviteiten te

formuleren. Ondanks dat de gemeente daar geen eisen aan stelt, is het toch mogelijk om daar zelf al over na te denken en te proberen daarvan een beeld te schetsen. Hierin ligt nog een kans om het kwaliteitssysteem verder te ontwikkelen.

Doorgaande lijn

Hoewel Ukkeclub al zo'n vijf jaar in het schoolgebouw is gehuisvest, is nog niet echt sprake van een stevige doorgaande lijn tussen de peutergroep en de beide basisscholen. Voor de kinderen die doorstromen naar de basisschool, wordt wel een warme overdracht verzorgd. Enkele jaren geleden zijn eenmalig organisatorische afspraken gemaakt in het vve-werkplan. Dit heeft echter geen vervolg gekregen in meer inhoudelijke afspraken. Wel is er overleg tussen de verschillende partners. De doorgaande lijn kan dan ook nog versterkt worden door afstemming na te streven op het gebied van aanbod, ouderbetrokkenheid, pedagogisch-educatief handelen en het volgen van de ontwikkeling en bieden van zorg. De peuterspeelzaal mist in deze ook de samenwerking met beide basisscholen en zou graag de doorgaande lijn verder invullen.

Opbrengsten

Op gemeentelijk niveau zijn er geen resultaatafspraken gemaakt voor de voorschoolse educatie. Het is daarom niet mogelijk om daarover een oordeel te geven.

De peuterspeelzaal maakt de resultaten van de voorschoolse educatie ook niet zelf zichtbaar.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal Ukkeclub grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie nauwelijks tekortkomingen kent.

4 REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de educatie op peuterspeelzaal Ukkeclub. Daarnaast heeft de inspectie Stichting Peuterdorp Cranendonck, de stichting waaronder peuterspeelzaal Ukkeclub valt, gevraagd te reflecteren op de uitkomsten van het onderzoek en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden.

Hieronder geeft de houder haar reactie:

De kwaliteitsontwikkelingen die wij de komende tijd verder gaan verfijnen zijn:

- verdere implementatie van ons opgestelde ouderbeleid. Met name het gedeelte om ouders te stimuleren thuis meer ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun peuter te doen krijgt aandacht;
- aan de hand van doelen begeleiden;
- gedifferentieerd werken.

We doen dit onder andere middels trainingsmomenten (intern en extern), video-interactie begeleiding en reflectiebijeenkomsten.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig. Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk. Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende.
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen. Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Condities		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximeisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen		•		
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool		•		
B6	Informeren over de ontwikkeling van hun kind			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd		•		
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol			•	
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			•	
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief			•	
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen		•		

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool		•		
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			•	
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		